

MAZOŞİZM
ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIĞI 2023

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Mazoşizm

ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIĞI 2023

THE INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS'TE 2022 YILINDA YAYIMLANMIŞ METİNLERDEN YAPILAN SEÇKİNİN TÜRKÇE ÇEVİRİSİDİR.

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI 736

PSİKE İSTANBUL PSİKANALİZ KİTAPLIĞI

ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIĞI 9

ISBN 978-605-399-644-6

ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIKLARI DİZİSİ, THE INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS ULUSLARARASI YILLIKLARI (THE IJP ANNUALS), İSTANBUL PSİKANALİZ EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DERNEĞİ (PSİKE İSTANBUL) VE İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI İŞBİRLİĞİ İLE YAYIMLANMAKTADIR.

1. BASKI İSTANBUL, MAYIS 2024

© İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ İŞLETMESİ

YAZIŞMA ADRESİ: HACIAHMET MAHALLESİ, PİR HÜSAMETTİN SOKAK, No:20, 34440, BEYOĞLU / İSTANBUL

TELEFON: 0212 311 64 63 - 311 61 34 / FAKS: 0212 216 24 15 • SERTİFİKA No: 51672

www.bilgiyay.com

E-POSTA yayin@bilgiyay.com

DAĞITIM dagitim@bilgiyay.com

YILLIK YAYIN KURULU

EDİTÖR MELİS TANIK SİVRİ

YARDIMCI EDİTÖRLER ASLI DAY, ŞEYDA POSTACI

ÜYELER ASLI KURUOĞLU, BELLA HABİP, NİLÜFER ERDEM, NİLGÜN TAŞKINTUNA

ÇEVİRİMENLER ASLI DAY, ASLI KURUOĞLU, AYLİN ERBAHAR, BELLA HABİP, CEMİLE SERİN GÜRDAL, DİCLE GENÇER EREN, EBRU SALMAN, GİZEM KÖKSAL, MELİS TANIK SİVRİ, NİLGÜN TAŞKINTUNA, ŞEYDA POSTACI

YAYINA HAZIRLAYAN CEM TÜZÜN

DİZGİ VE UYGULAMA GÖRKEM DİDEM ÖZTUNCER

DİZİN ERVA AKÇA

BASKI VE CİLT BİNCAN MATBAACILIK YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

TAYAKADIN MAH. ULUBATLI HASAN CAD. NO:255 ARNAVUTKÖY İSTANBUL

TELEFON: 0212 401 98 43 • SERTİFİKA No: 72758

İSTANBUL BİLGİ UNIVERSITY LIBRARY CATALOGING-IN-PUBLICATION DATA

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ KATALOGLAMA BÖLÜMÜ TARAFINDAN KATALOGLANMIŞTIR.

Names: Tanik Sivri, Melis, editor, translator. | Day, Aslı, editor, translator. | Postacı, Şeyda, editor, translator. | Kuruoğlu, Aslı, translator. | Erbahar, Aylın, translator. | Habip, Bella, translator. | Serin Gürdal, Cemile, translator. | Gençer Eren, Dicle, translator. | Salman, Ebru, translator. | Köksal, Gizem, translator. | Taşkintuna, Nilgün, translator.

Title: Mazoşizm : uluslararası psikanaliz yıllığı 2023 = The international journal of psychoanalysis Turkish annual / editör Melis Tanik Sivri ; yardımcı editörler Aslı Day, Şeyda Postacı ; çevirmenler Aslı Day, Aslı Kuruoğlu, Aylın Erbahar, Bella Habip, Cemile Serin Gürdal, Dicle Gençer Eren, Ebru Salman Gizem Köksal, Melis Tanik Sivri, Nilgün Taşkintuna, Şeyda Postacı.

Description: İstanbul : İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2024. | Includes bibliographical references and index.

Series: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları; 736. Psike İstanbul Psikanaliz Kitaplığı-Uluslararası Psikanaliz Yıllığı; 9.

Identifiers: ISBN: 9786053996446 (paperback)

Subjects: LCSH: Psychoanalysis. | Psychoanalysis --Periodicals. | Masochism. | Sadomasochism. | Masochism --Case studies. | Masochism --Treatment. | Psychotherapy. | Object relations (Psychoanalysis)

Classification: LCC: BF173.A2 U48 2024

**PSİKE İSTANBUL PSİKANALİZ KİTAPLIĞI
ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIKLARI**

**MAZOŞİZM
ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIĞI 2023**

**THE INTERNATIONAL JOURNAL
OF PSYCHOANALYSIS TURKISH ANNUAL**

YILLIK YAYIN KURULU

EdİTÖR MELİS TANIK SİVRİ
YARDIMCI EdİTÖRLER ASLI DAY - ŞEYDA POSTACI
ÜYELER ASLI KURUOĞLU - BELLA HABİP - NİLÜFER ERDEM - NİLGÜN TAŞKINTUNA

THE INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS
SIGMUND FREUD YÖNETİMİNDE ERNEST JONES TARAFINDAN KURULMUŞTUR.

**THE INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS
BAŞ EdİTÖR FRANCIS GRIER**

**THE INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS YILLIKLARI
BAŞ EdİTÖR MELİS SİVRİ TANIK**

AVRUPA PSİKANALİZ YILLIKLARI

FRANSIZCA: L'ANNÉE PSYCHANALYTIQUE INTERNATIONALE
İTALYANCA: ANNATA PSICOANALITICA INTERNAZIONALE
ALMANCA: AUSGEWÄHLTE BEITRÄGE AUS DEM INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS
TÜRKÇE: ULUSLARARASI PSİKANALİZ YILLIĞI
RUSÇA: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ПСИХОАНАЛИТИЧЕСКИЙ ЕЖЕГОДНИК
YUNANCA: Ετησια ελληνική εκδοχή / GREEK ANNUAL - INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOANALYSIS
ROMENCE: ANUARUL ROMÂN DE PSIHANALIZA INTERNACIONALA

LATİN AMERİKA YILLIKLARI

İSPANYOLCA: LIBRO ANUAL DE PSICOANÁLISIS
PORTEKİZCE: LIVRO ANUAL DE PSICOANÁLISIS

TÜRKÇE YILLIKLAR

EdİTÖR MELİS TANIK SİVRİ
2014-2018 SAYILARI EdİTÖRÜ NİLÜFER ERDEM
2009-2013 SAYILARI EdİTÖRÜ BELLA HABİP

www.theijp.org/annuals/
www.psikanalizyilligi.com

İçindekiler

vii Yazarlar ve Yayın Kurulu

xiii Sunuş

MELİS TANIK SİVRİ

- 1 1 Mazoşizm Üzerine Düşünceler: Giriş
CATALINA BRONSTEIN
- 17 2 Sadomazoşizm İçin Metapsikolojik Bir Çerçeve
JACK NOVICK, KERRY KELLY NOVICK
- 45 3 Geçmişte ve Şimdi Kleinci Gelenekte Analiz Pratiğinde
Mazoşizmle/Mazoşist Unsurlarla Karşılaşmak Üzerine
Düşünmek
CLAUDIA FRANK
- 69 4 Mazoşizm
DOMINIQUE BOURDIN
- 93 5 Benno Rosenberg'in Çalışması
DENYS RIBAS
- 115 6 Tekrarlama ve Çöküş: Freud, Winnicott ve Ölüm
JOHANNES PICHT
- 141 7 Albert Einstein'ın "Neden Savaş" Sorusuna Büyük Grup
Psikolojisi Odaklı bir Bakış
VAMİK D. VOLKAN
- 157 8 Madeleine ve Willy Baranger'nin Psikanalize Katkıları
JORGE LUIS MALDONADO
- 181 9 "Hakikat Yerden Fışkırarak...": Duyu İzlenimlerinin
Toplayıcısı Olarak Analist
AVNER BERGSTEIN
- 205 10 Ebeveyn-Bebek Psikoterapisinden Esinlenen Erişkin
Psikanalizi: Analistin Metaforik İşlevi
BJORN SALOMONSSON

- 231** Özgün Makalelerini *The International Journal of Psychoanalysis'e (Uluslararası Psikanaliz Dergisi)* Göndermek İsteyenlere Yönergeler
- 233** *The International Journal of Psychoanalysis (IJP)* 2022 Sayıları Dizini
- 243** Özel Adlar Dizini
- 247** Kavramlar Dizini

YAZARLAR

AVNER BERGSTEIN

İsrail Psikanaliz Derneği üyesi formasyon psikanalisti, süpervizörü ve öğretim üyesidir. Kendi ofisinde yetişkin, ergen ve çocuklarla çalışmaktadır. Bir süre otizmlili çocuklara yönelik bir anaokulunda çalışmıştır. Bion ve Meltzer'in yazılarının klinik etkileri üzerine çok sayıda makale yazmıştır. *Bion and Meltzer's Expeditions into Unmapped Mental Life: Beyond the Spectrum in Psychoanalysis* kitabının yazarıdır. Çeşitli psikanaliz enstitülerinde misafir öğretim görevlisi olarak görev yapmakta ve Bion'un yazılarına odaklanan okuma seminerleri düzenlemektedir. 2021 yılında IPA Elizabeth Young-Bruehl Önyargı Ödülünü almıştır. (avnerbergstein@gmail.com)

DOMINIQUE BOURDIN

Paris Psikanaliz Cemiyeti (SPP) üyesi psikanalistir. Felsefe bölümünden Agrégé derecesiyle mezun olmuştur ve temel psikopatoloji alanında doktorası vardır. Le Guen'in *Freudian Dictionary* eserinin yazarlarından. Yayımlanan kitapları arasında *La Psychanalyse de Freud à Aujourd'hui* ve *L'oubli. Dynamique du Fonctionnement Psychique* bulunmaktadır. (dominique@bourdin.biz)

CATALINA BRONSTEIN

Psikanalist ve psikiyatr, Britanya Psikanaliz Cemiyeti üyesi formasyon psikanalisti ve süpervizörüdür. Aynı kurumun eski başkanıdır. Londra University College Psikanaliz Birimi'nde konuk profesördür. Buenos Aires'te tıp doktoru ve psikiyatri uzmanı olarak eğitim almış, daha sonra Londra Tavistock Kliniğinde çocuk psikoterapisi eğitimi tamamlamış, ardından Psikanaliz Enstitüsü'nde formasyonunu tamamlayarak psikanalist olmuştur. Londra'da çocuk, ergen ve yetişkinlerle çalışmaktadır. Pek çok kitabın ortak yazarları arasında yer almış, makaleleri uluslararası dergilerde yayımlanmıştır. Editörlüğünü yaptığı kitaplar: Birçok dile çevrilmiş olan *Kleinian Theory. A Contemporary Perspective*; *The New Klein-Lacan Dialogues* (2023); *On Freud's The Uncanny* (2023); Edna O'Shaughnessy'le birlikte *Attacks on Linking Revisited*; Sara Flanders'la birlikte *Child and Adolescent Psychoanalysis in a Changing World*. Editörlüğünü yaptığı en son çalışma olan *Neurosis and Psychosis Revisited* ise baskıdadır. Catalina Bronstein IJP eski Londra editörüdür; halen IJP Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu üyesidir. Türkçede yayımlanmış makaleleri: "Seansta Bilinçdışı Düşlemin Bulunup Çıkarılması: Biçimin Tanınması" (UPY, 2016); ve "Psikosomatik Üzerine: Anlam Arayışı" (UPY, 2012). (catalinabronstein@gmail.com)

CLAUDIA FRANK

Alman Psikanaliz Cemiyeti üyesi formasyon psikanalisti, tıp doktoru, Britanya Psikanaliz Cemiyeti misafir üyesidir. Stuttgart'ta özel muayenehanesinde çalışmaktadır. Psikiyatr ve nörolog olarak eğitim aldıktan sonra 1988-2001 yılları arasında Tübingen Üniversitesi Psikanaliz, Psikoterapi ve Psikosomatik Bölümü'nde, 1998-2001 yılları arasında Psikanaliz, Psikoterapi ve Psikosomatik Kürsüsü'nde görev yapmıştır. 2016-2018 yılları arasında DPV'de Formasyon Komitesi Başkanlığı yapmıştır. Eğitime dair meselelerle ilgili, örneğin süpervizyon alanında çeşitli yayınları vardır. Kleinci psikanaliz tarihi, tekniği ve kuramı üzerine araştırmalarını içeren çeşitli yayınları da mevcuttur: *Melanie Klein in Berlin. Her First Psychoanalyses of Children* (Routledge, 2009) ve *Essential Readings from the Melanie Klein Archives* (J. Milton, Routledge, 2020). Ayrıca psikosomatik alanında ve Antigone, Giacometti, Morandi vb. üzerine uygulamalı psikanaliz alanında makaleler yazmıştır. *Jahrbuch der Psychoanalyse*'in 2002-2013 yılları arasında eş-editörlüğünü yapmıştır. Heinz Weiss'la birlikte Kleinci psikanaliz üzerine Almanca çeşitli kitapların editörlüğünü yapmıştır. (cl.frank@t-online.de)

JORGE LOUIS MALDONADO

Psikanalist, Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) tam üyesi, Buenos Aires Psikanaliz Derneği üyesi formasyon psikanalisti ve bu derneğin Üniversite Enstitüsünde profesördür. Psikanaliz kuramı ve pratiği üzerine İspanyolca, İngilizce, Portekizce, İtalyanca, Fransızca ve Almanca yayımlanmış çok sayıda makalenin yazarıdır; bunlar arasında “Sobre reacciones terapéuticas negativas y positivas” (Olumsuz ve Olumlu Terapötik Tepkiler Üzerine) adlı makalesi Federación Psicoanalítica de América Latina ödülünü kazanmıştır. *Narcissism and the Work of the Analyst* ve *Clinic and Theory in Psychoanalysis* kitaplarının yazarıdır. Ayrıca olumsuz terapötik tepki, fobiler, inkâr, uyuşturucu bağımlılığı, yaşlanma ve sapkınlıklar gibi çok çeşitli konularda sekiz kitabın ortak yazarıdır. 2014 yılında Mary Sigourney ödülüne layık görülmüştür. (jorgeluis Maldonado12@gmail.com)

JACK NOVICK ve KERRY KELLY NOVICK

Birçok enstitünün fakültelerinde formasyon psikanalisti ve süpervizörü olarak görev yapan ergen ve yetişkin psikanalistleridir. Londra, İngiltere'de Anna Freud'dan eğitim almışlar ve ödüllü, kâr amacı gütmeyen Allen Creek Anaokulunu ve uluslararası Psikanaliz Okulları Birliğini kurarak öğretimde, araştırmada, mesleki örgütlenmelerde ve toplumda aktif olarak yer almışlardır. Jack ve Kerry Novick yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde çeşitli çocuk analizi komitelerinde başkanlık yapmak dışında Uluslararası Çocuk Psikanalizi Derneğinin de Başkanlığını yürütmüşlerdir. Jack Novick, iki kez Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) Yönetim Kuruluna seçilmiştir. Jack ve Kerry Novick, 1960'lardan itibaren özellikle sadomazoşizm, gelişim, sonlanma ve öz-düzenleme konularında olmak üzere önemli mesleki dergilerde pek çok kitap bölümü ve makale yayımlamışlardır. Birçok dile çevrilmiş yedi kitapları vardır ve bunlardan ikisi “*Etkili Terapi İçin Ebeveynlerle Çalışmak*” ve “*Duygusal Kas: Güçlü Ebeveynler, Güçlü Çocuklar*” isimleriyle Türkçe olarak yayımlanmıştır. (kerry Novick@gmail.com)

JOHANNES PICHT

Alman Psikanaliz Cemiyeti (DPV) ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesi formasyon analistidir. Tıp eğitimi almadan önce eğitimli bir piyanist olan Picht, psikanaliz alanına yönelmeden önce de Dahiliye bölümünde uzmanlaşmıştır. Psikanalist olarak özel ofisinde 25 yıldan fazla çalışmıştır. Felsefe konusuna duyduğu ilgi yaşamı boyunca kendine eşlik etmiştir. 2009-2013 yılları arasında müzik ve psikanaliz konusunda süreklilik arz eden bir forum başlatmış ve düzenlemiştir. 2013-2017 yılları arasında *Jahrbuch der Psychoanalyse* ve *Psyche – Zeitschrift für Psychoanalyse und ihre Anwendungen* yayınlarının editörlüğünü üstlenmiştir. Yayımladığı birçok makale arasında Beethoven, dil ve müzik, psikosomatik, psikanalitik durumun temelleri, Freud ve Winnicott üzerine ve psikanaliz ve felsefe üzerine makaleler sayılabilir. Müzik ve psikanaliz üzerine iki kitabın editörlüğünü de üstlenmiştir. (johannes.picht@web.de)

DENYS RIBAS

Psikiyatr, çocuk psikiyatrı, Paris Psikanaliz Cemiyeti (SPP) eski başkanı, Revue française de Psychanalyse'in eski yöneticisidir. Paris V, Paris X, Paris XIII ve Paris Cité Üniversitelerinde ders vermiştir. Uzun yıllar boyunca bir çocuk psikiyatrisi gündüz hastanesi işletmiştir. Çalışmaları özellikle ruhsal doğum, zaman, yaşam ve ölüm dürtüleri ve bu dürtülerin birleşmesi ve çözülmesi, çocukluk çağı otizmi ve D.W. Winnicott'un çalışmaları üzerine odaklanmaktadır. Başta Revue française de Psychanalyse'de olmak üzere çok sayıda makale yayımlamıştır. Yayımlanan kitapları: *Un cri obscur. L'énigme des enfants autistes* (Paris, Calmann Lévy, 1992), aynı kitap *L'énigme des enfants autistes* başlığıyla Hachette tarafından ciltsiz olarak basılmıştır; *Donald Woods Winnicott* (Paris, Presses Universitaires de France, 2000); *Controverses sur l'autisme et témoignages* (Presses Universitaires de France, 2004); *Les déliaisons dangereuses* (Presses Universitaires de France, 2017); P. Landman ile eş-editörlüğünü yaptığı *Ce que les psychanalystes apportent aux personnes autistes* (Éres, 2021). (denysribas@free.fr)

BJORN SALOMONSSON

İsveç Psikanaliz Derneği üyesi formasyon psikanalisti ve çocuk analistidir. Hem özel olarak hem de Mama Mia Çocuk Sağlığı Merkezinde çalışmaktadır. Karolinska Enstitüsü, Kadın ve Çocuk Sağlığı Bölümünde doçenttir. Araştırma ve yayınları, psikanalizden esinlenen ebeveyn-bebek terapileri (kuram, uygulama ve sonuçlar), çocuk analizi ve “öriilen düşünceler” vaka sunum yöntemi üzerine odaklanmaktadır. Metinleri çeşitli dillerde yayımlanmıştır. Yayımlanan kitapları: *Psychoanalytic Therapy with Infants and Parents: Practice, Theory and Results* (Routledge, 2014); Majlis Winberg Salomonsson ile birlikte *Dialogues with Children and Adolescents: A Psychoanalytic Guide* (Routledge, 2016); *A quoi pensent les enfants?* (Érès, 2016); *Psychodynamic Interventions in Pregnancy and Infancy: Clinical and Theoretical Perspectives* (Routledge, 2018); Kai von Klitzing ile birlikte *Working with Fathers in Psychoanalytic Parent-Infant Psychotherapy* (Haz. Tessa Baradon; Routledge, 2019) adlı kitabın tartışmacısıdır. (bjorn.salomonsson@ki.se)

VAMİK VOLKAN

Lefkoşa’da doğmuş, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi’ni bitirdikten sonra psikiyatride uzmanlık eğitimini ABD’de tamamlamıştır. 38 yıl hizmet verdiği Virginia Üniversitesi’nde onursal psikiyatri profesörü ve Washington Psikanaliz Enstitüsü’nde onursal (emeritus) formasyon analisti ve süpervizörüdür. 1987’de Zihin ve İnsan Etkileşimi Çalışmaları Merkezi’ni kurmuştur. Bu merkez etnik gerilim, ırkçılık, büyük grup kimliği, terörizm, toplumsal örselenme, göç, yas, kuşaklararası geçişler, lider-takipçi ilişkileri ve ulusal ve uluslararası çatışmanın diğer birçok alanına dair kuramsal ve sahada kanıtlanmış bilgiler ortaya koymuştur. Emekliliğinin ardından davet edildiği Stockbridge, Massachusetts’teki Austen Riggs Merkezi’nin Erikson Enstitüsü’nde 10 yıl süreyle Erik Erikson Kıdemli Bilim İnsanı olarak bulunmuştur. Viyana’daki Freud Vakfı yönetim kurulu üyeliği ve diğer birçok derneklerdeki hizmetlerinin yanında, Türk-Amerikan Nöropsikiyatri Derneği, Uluslararası Politik Psikoloji Derneği, Virginia Psikanaliz Derneği, American College of Psychoanalysts derneği başkanlığını yapmıştır. Uluslararası Diyalog İnisyatifi kurucusu ve onursal başkanıdır. 2015 yılında Mary Sigourney ödülüne layık görülmüştür. (omervamik@aol.com)

YAYIN KURULU

MELİS TANIK SİVRİ

Psike İstanbul ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesi formasyon psikanalisti ve süpervizörüdür. Psike İstanbul kurucu üyesidir. IPA’ya bağlı Kadınlar ve Psikanaliz Komitesi (COWAP) Avrupa temsilci üyesi ve derneğin COWAP temsilcisidir. Psikanaliz alanında yayımlanmış çeviri, kitap bölümü ve makaleleri vardır. Bu makalelerden “A morte estava a bater à porta”(2024) *Revista Portuguesa de Psicanálise*’de; “Establishing an Authentic Artistic Identity” (2018) *Romanian Journal of Psychoanalysis*’te yayımlanmıştır. *Melanie Klein’in Çalışmasına Giriş* (2023) kitabının çevirmenidir. Yayına hazırladığı kitaplar: J-M. Quinodoz’nun *Hanna Segal’i Dinlemek* (2024); *Kadınlar Kadınları Analiz Ediyor* (E. Abrevaya ile birlikte, 2021), C. Joannidis’in *Tefekkür Yakınlıkları* (2013); *Psikanalizin ‘Öteki’ Yüzü: Heinz Kohut* (Y. Erten ve N. Mitrani ile birlikte, 2004). “Frida Kahlo: Aynadan Tuale Aktarılan Sessiz Çılgılık” makalesiyle İstanbul Psikanaliz Derneği tarafından verilen 2011 Psikanaliz Yazıları ödülünü almıştır.

ASLI DAY

Klinik psikolog, Psike İstanbul ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesi psikanalisttir. Üç dönem Psike İstanbul Yönetim Kurulu üyesi, eski Genel Sekreteri ve eski Başkan Yardımcısı görevlerini üstlenmiştir. 2009 yılından itibaren Uluslararası Psikanaliz Yıllığı Yayın Kurulu üyesidir. Lisans eğitimini Ege Üniversitesi Psikoloji Bölümü’nde dereceyle bitirmiş, klinik psikoloji uzmanlığını da aynı üniversitede tamamlamıştır. *Öteki Peygamberler* (2001) kitabının çevirmenidir. Psikoloji ve psikanaliz alanında çeşitli makale çevirileri vardır. *Psikanalitik Psikoterapiler* (2011, Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları) kitabı içinde “William Ronald Dodds Fairbairn” bölümünün yazarıdır.

ŞEYDA SUNAR

Psike İstanbul ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesi psikanalisttir. 2017-2021 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi Klinik Psikoloji yüksek lisans programı, çocuk ve ergen terapisi alt dalında süpervizör olarak görev yapmıştır. Melanie Klein'ın *Sevgi, Suçluluk ve Onarım* kitabında, Psike İstanbul: Psikanaliz Kitaplığı'nın *Bir Düşünce Bir Usta ve Psikanalitik Bakışlar* kitaplarında makale çevirileri vardır. Uluslararası Psikanaliz Yıllığı'nın yardımcı editörüdür. Psikanaliz Defterleri: Çocuk ve Ergen Çalışmaları'nın yayın kurulu üyesidir ve derginin "Çocuk, Ergen ve Ailesi" adlı ikinci sayısı ile "Utaç ve Suçluluk" başlıklı sekizinci sayısının editörüdür. 2023 yılında yayımlanan Thomas Ogden'in *Deneyimin İlkel Ucu* başlıklı kitabının da editörlüğünü yapmıştır. Türkiye Psikiyatri Derneği yayımlarının *Psikanalitik Psikoterapiler* kitabında ve Psikanaliz Defterleri'nde yayımlanmış yazıları vardır. Psikanaliz Defterleri 4: Çocuk ve Ergen Cinselliği sayısında yer alan "Anne-Babalar İçin Oidipus Rehberi" başlıklı yazısı İstanbul Psikanaliz Derneği tarafından 2020 yılı "Psikanaliz Yazıları Özgün Yapıt Başarı Ödülü"ne değer görülmüştür.

NİLÜFER ERDEM

Psike İstanbul ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesi formasyon psikanalisti ve süpervizörüdür. 2016-2022 yılları arasında *The International Journal of Psychoanalysis* Avrupa Yıllıkları Baş Editörü olarak görev yapmıştır. 2008'den bu yana Uluslararası Psikanaliz Yıllığı (UPY) Yayın Kurulu Üyesi, 2014-2019 Yıllıkları Editörü ve UPY daimi çevirmenlerinden biridir. *Baba İşlevi; Sinema ve Psikanaliz: Filmler ve Bilinçdışı; Düşler, Düşlemler ve Masallar; Freud Konuşmaları ve Cinsiyetli Olmak* başlıklı kitaplarda, yurtiçi ve yurtdışı dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Lacan'ın XI. Semineri *Psikanalizin Dört Temel Kavramı* (Metis) çevirisiyle İstanbul Psikanaliz Derneği 2014 Çeviri Ödülünü, psikanaliz ve sanat üzerine, *Sanatçının Kendine Yolculuğu* (Metis) kitabıyla İstanbul Psikanaliz Derneği 2022 Psikanaliz Yazıları Ödülünü almıştır.

BELLA HABİP

Formasyon psikanalisti ve süpervizörüdür. Paris Psikanaliz Cemiyeti (SPP) üyesi ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA) üyesidir. Psike İstanbul kurucu üyesi ve ilk başkanıdır. Uluslararası Psikanaliz Yıllığı'nın Türkiye ilk editörüdür. *Psikanalizin İçinden, Kuram ile Klinik Buluşunca ve Kültür ve Psikanaliz* (YKY) isimli üç kitabı, çeşitli derleme kitapları ve çevirileri, Cogito, Defter, Tarih ve Toplum, İstanbul Art News Edebiyat, Doğu-Batı gibi dergilerde makaleleri vardır. Yurtdışında yayımlanmış makalelerinden en yenisi "Trivializing a traumatic memory of the Holocaust: the documentary *The Pageant*" başlığıyla 2023 yılında *The International Journal of Psychoanalysis*'te [104: (2)] yayımlanmıştır.

ASLI KURUOĞLU

Psikiyatr ve psikanalisttir. Çalışmalarını Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda profesör kadrosunda öğretim üyesi ve ayrıca Psike İstanbul Derneği'nin çatısı altında IPA üyesi psikanalist olarak sürdürmektedir. Tavistock ve Portman Kliniği'nde (Londra) ergenlik dönemi konusunda gözlemci olarak çalışmış olup klinik ilgisi daha çok ergenlik dönemi, kişilik bozuklukları, yeme bozuklukları ve davranışsal bağımlılıklar konularında yoğunlaşmıştır. Bilimsel makaleleri yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli dergilerde yayınlanmıştır.

NİLGÜN TAŞKINTUNA

Psikiyatri profesörü ve Uluslararası Psikanaliz Birliği (IPA), Psike İstanbul, Washington Baltimore Psikanaliz Merkezi ve Çağdaş Freudcu Topluluk üyesi psikanalisttir. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalında uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. Başkent Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı emekli öğretim üyesidir. Psike İstanbul ve Ankara Çağdaş Psikanalitik Psikoterapiler Derneğinde yönetim kurulu ve alt kurullarında sorumlu görevlerde bulunmuştur. Washington Baltimore Psikanaliz Merkezinde "Gözlemsel Çalışmalar: Klinik Çalışmalarda Görünmeyeni Görmek" programda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Yurtiçi ve yurtdışında yayımlanmış bilimsel makaleleri, yurtiçinde yayımlanmış kitap editörlükleri ve bölümleri vardır. On yılı aşkındır Uluslararası Psikanaliz Dergisi Türkçe Yıllık Yayın Kurulu üyesi ve çevirmenlerinden biridir.

Sunuş

Uluslararası Psikanaliz Yıllığının yeni sayısı ile okurlarımızı selamlamaktan mutluluk duyuyor ve on beşinci sayımızı yayımlamanın gururunu taşıyoruz.

Türkçe Psikanaliz Yıllığı 2009 yılında o zamanki Avrupa Yıllıklar Editörü Jean-Michel Quinodoz'nun önerisiyle Bella Habip'in editörlüğünde yayın hayatına başladı. Yıllıkların çıkış noktası, *The International Journal of Psychoanalysis*'te (IJP) yayımlanan, çağdaş psikanalistlerin kuram ve tekniğe dair görüşlerinin yanı sıra eğitim, uygulamalı psikanaliz, disiplinlerarası çalışmalar, çocuk ve ergen psikanalizi, psikanaliz tarihi gibi farklı konular üzerine olan yazılarını, dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan psikanalistlere kendi adanlarında okuma fırsatı sunmaktı. Geçtiğimiz on beş yıl içinde, Türkçe Yıllık da bu amaç doğrultusunda çevirmenin "çevirme arzusunu" öncelikli tutarak zaman zaman dış dünyadaki gelişmelerin nabzını tutan makaleleri de içeren farklı başlıklar altında yayımlandı. Örneğin "Travma" başlıklı son sayımız acı bir tesadüfle 6 Şubat depreminin hemen öncesinde yayına girmişti. Freud'dan günümüze travma kavramının kuramsal açılımlarını ve bunların teknik üzerindeki etkilerini ele alan bu makalelerin travma alanında çalışan uzmanların pratiğine katkıda bulunmuş olduğunu umut ediyoruz.

Psikanalizin Türkiye'de yeni gelişmekte olduğunu ve Uluslararası Psikanaliz Birliğine (IPA) bağlı psikanaliz formasyonunun Psike İstanbul ve İstanbul Psikanaliz Derneği tarafından son 20 yıldır verildiğini göz önünde bulundurarak, yayın kurulu üyeleri olarak Yıllıkların Türkçede psikanaliz dilinin yerleşmesine ve psikanaliz alanında Türkçe özgün makalelerin yazıl-

masına katkıda bulunması için de emek sarf ettik. Çeviri süreçleri sırasında ortaya çıkan İngilizce ve Fransızca psikanalitik terimlerin Türkçe karşılıklarını Bella Habip'in başkanlığında Psike İstanbul web sitesindeki Psikanaliz Terimleri sözlüğünde toplayıp tüm ilgilenenlerin erişimine açtık. Sözlüğe yakında Almanca psikanalitik terimlerin ekleneceğinin müjdesini de şimdiden vermiş olayım. Yıllıkta yayımlanan makalelerin bazıları Psike İstanbul formasyon müfredatına eklendi ve Nilüfer Erdem'in 2014-2018 yılları arasındaki editörlüğünden bu yana, yayın kurulu üeleriyle Psike İstanbul psikanalist adaylarının Yıllıkta yayımlanmış bir makaleyi birlikte çalıştıkları Uluslararası Psikanaliz Yıllığı Gönüllü Seminerleri de artık bir gelenek haline geldi. Pandemi boyunca ara verdiğimiz Psikanalitik Bakışlar Sempozyumlarında yer alan Uluslararası Psikanaliz Yıllığı panellerine de önümüzdeki yıllarda devam etmeyi arzu ediyoruz. Bu paneller, yayın kurulu üelerinin Türkçeye çevirdikleri makalelerden esinle yazdıkları özgün sunumları içeriyordu. Ayrıca, editör olduğum dönemde Yıllığın sürekliliğini sağlamak üzere Psike İstanbul üyesi analist ve adaylardan oluşan kalıcı ve sağlam bir çevirmen ekibi oluşturmak bana önemli göründü ve son zamanlarda bu amaca yönelik bir çalışma modelini oluşturduk. Bu vesileyle, uzun yıllardır dışarıdan Yıllık için çeviri yapan Ebru Salman'a da teşekkürlerimizi iletmek isterim.

Bu sayıyla birlikte beş senelik editörlük görevimin sonuna gelmiş bulunuyor ve editörlük görevini geçtiğimiz dönem yardımcı editörlerden biri olan meslektaşım Şeyda Postacı'ya devrediyorum. Ancak, Nilüfer Erdem'i takiben üstlendiğim *IJP* Yıllıkları baş editörlüğü görevine devam edeceğim. Nilüfer Erdem baş editörlüğü sırasında *IJP*'yle Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça, Yunanca, Romence, Portekizce ve İspanyolca Yıllıklar arasındaki koordinasyonu sağlamış, Yıllıkların sürekliliğine büyük katkıları olmuştu. Ayrıca, Romen Psikanaliz Yıllığının Nilüfer Erdem'in baş editörlüğü döneminde yayın hayatına başladığını da eklemeliyim.

Bu sayıya gelecek olursak, Yıllığın 2023 seçkisinin ana temasını "*Mazoşizm*" olarak belirledik.

2023 Yıllığı Catalina Bronstein'in "*Mazoşizm Üzerine Düşünceler: Giriş*" başlıklı makalesiyle başlıyor. Bronstein bu makalede mazoşizmin tüm patolojiler için nasıl merkezi bir yerde olduğunu anlatır ve klinik pratikteki önemini vurgular. Freud'dan günümüze mazoşizm kavramına dair kuramsal farklılıkları inceleyerek bu kavramın gelişimine ve nasıl ele alındığına dair giriş niteliğinde bir metin sunar. Makalede, Novick ve Novick, Bourdin, Ri-

bas, Frank ve Persano'nun yazdığı farklı makaleler tanıtılır. Bu makalelerde gelişimsel perspektifler, birincil mazoşizm, Benno Rosenberg gibi Fransız psikanalistler üzerine görüşlerin yanı sıra Klein'in hem mazoşizm üzerine hem de beden, acı ve kendine zarar vermenin rolü üzerine düşünceleri ele alınmaktadır.

Tanıdan bağımsız olarak tüm hastaların klinik süreçte bir ölçüde sadomazoşist işleyiş gösterdiğini düşünen Jack ve Kerry Kelly Novick “**Sadomazoşizm İçin Metapsikolojik Bir Çerçeve**” başlıklı makalelerinde, *sadomazoşizmi* uyum, savunma ve içgüdüsel doyuma hizmet eden ruhsal ya da fiziksel acı, ıstırap veya aşağıla(n)manın, tüm gelişim basamaklarında bilinçli veya bilinçdışı seviyede aranması veya dayatılması olarak tanımlarlar. Yineleyici, dirençli, kendi kendini baltalayan davranışlar ya da klinik ilişkide yaratılan açmazlar gibi durumlarda travmatik kökenlerin, çaresizliğin, baş edilemeyen öfkenin önemini vurgulayarak yaşamın değişik evrelerinden itibaren iki öz-düzenleme sistemi temelinde gelişimsel bir model öne sürer ve bu modeli tedavi bağlamında ele alırlar. Onlara göre tüm patolojilerde sadomazoşizm, her sadomazoşizmde ise tümgüçlü bir inanç vardır ki sadizmle mazoşizm bileşik görüngüsünün altında yatan da budur.

Kleinci psikanaliz tarihi, tekniği ve kuramı üzerine araştırmaları olan Alman psikanalist Claudia Frank “**Geçmişte ve Şimdi Kleinci Gelenekte Analiz Pratiğinde Mazoşizmle/Mazoşist Unsurlarla Karşılaşmak Üzerine Düşünmek**” başlıklı makalesinde Melanie Klein'in 1920'lerin başında çocuk analizlerinde karşılaştığı mazoşist belirtileri libido nitelikli terimlerle düşünmekten yavaş yavaş yıkıcı niteliklerini daha derinlemesine kavramaya geçişinin ve nihayetinde mazoşizmi ölüm dürtüsünün bir temsili olarak kavramlaştırmasının ana hatlarını çizer. Klein'in takipçilerinin mazoşizmdeki karşıaktarım meselelerinin karmaşıklığı üzerine yazdıklarından ve üstbenlik örgütlenmeleri üzerindeki ayrıntılı çalışmalarından bahseder. Frank, makalesinde kendi pratiğinden bir analiz çalışmasına dair bir kesiti, Kleinci kavramsallaştırmanın klinikteki kullanışlılığını örneklendirmek üzere ele alır.

Dominique Bourdin “**Mazoşizm**” adlı makalesinde Freud'un mazoşizm kavramı üzerine düşüncelerini tarihsel olarak inceler: Freud 1915'te mazoşizmin sadizmden türediğini ve her zaman ikincil olduğunu ileri sürerken, 1919'da sapkınlıkların kaynağını mazoşizmde görmüş ve 1924 yılı makalesinde birincil bir mazoşizmi tanımlamış; erojen, dişil ve ahlaki mazoşizmi birbirinden ayırmıştır. Bourdain, Fransa'da Freud'un ardından mazoşizm

üzerine yapılan bazı çalışmalara dikkat çekerek mazoşizmin ilk ruhsal bağ olduğu tezinin ileri sürüldüğüne işaret eder. Yazar, Benno Rosenberg'in yaşamın koruyucusu olarak mazoşizm kavramından bahseder ve aynı düşünce hattında ilerleyen Marilia Aisenstein'in "Birincil mazoşizm insanoglunun en trajik ve en şiddetli koşullarda, din savaşlarında ve soykırımlarda, insan barbarlığının serbest kaldığı zamanlarda hayatta kalmasını ve direnmesini sağlayan şeydir" sözlerine atıfta bulunur.

Mazoşizmin sadece ölümcül değil aynı zamanda yaşamı koruyucu özelliğini de vurgulayan Denys Ribas "**Benno Rosenberg'in Çalışması**" makalesinde, Rosenberg'in mazoşizmin "bize sunduğu, yaşamın hizmetinde ve ruhsal ölüme, hatta ölüme karşı bir mücadeledir. Bu yüzleşme tüm ruhsal yapılarda ortaya çıkar. Mazoşizmin, yıkıcılığı bağlayarak yaşamın hizmetinde olacağını ve tespit edilmesi daha da önemli hale gelen sadece bazı durumlarda ölümcül hale geldiğini göreceğiz" şeklindeki tespitini derinlikli bir şekilde ele alır. Rosenberg'in benlikle üstbenliğin ruhsal yapılanması ve zamansallık üzerine olan çıkarımlarına ve yastan farklı olarak betimlediği "melankoli çalışması"na yer verir. Ayrıca, Rosenberg'in ikinci dürtü kuramını psikosomatik okulundan Pierre Marty'nin daha tekçi görüşleriyle nasıl bağlantılandırmaya çalıştığına değinir.

"**Tekrarlama ve Çöküş: Freud, Winnicott ve Ölüm**" adlı makalesinde psikanalist Johannes Picht, Freud'un ele aldığı tekrarlama dürtüsüyle Winnicott'un çöküş kavramlarını inceler. Bu kavramlar, yazarların düşünülemediğini (çünkü düşünülemeyen düşünceyi yok eder) ve bunun düşünce alanıyla ilişkisini kavramsal olarak kavrama girişimiyle bağlantılıdır. Ancak Freud, Winnicott'tan farklı bir yol izler. Freud "şeylerin önceki hallerine geri dönmeleri" fikriyle temsili bir ölüm anlayışı geliştirirken, Winnicott temsilin çöküşünden paradoksal terimlerle bahseder. Makalede terimleri derinlemesine işleyebilmek için bir klinik örnek sunulmakta ve bu sayede tekrarlama ve çöküş arasındaki yakın klinik ilişki ortaya konmaktadır. Klinik örnek aktarım-karşıaktarım açısından da ele alınmakta ve daha ilk bir araya gelmeden itibaren aktarım-karşıaktarım dinamiklerinin nasıl etkinleşip, korkunun hemen nasıl aktarıldığı gözler önüne serilmektedir. Yazar makalenin devamında Freud ve Winnicott için tekrarlama ve çöküş kavramlarının zamansal boyutu konusuna değinir. Çalışma, tedaviye yönelik çıkarımlara ilişkin yorumlarla sona erer.

2023 Yılığında, Psike İstanbul üyesi bir grup psikanalistle uzun yıllar yakın çalışan ve Türkiye’de psikanalizin gelişimine büyük katkıları olan, 2015 Mary Sigourney ödülü sahibi Vamık Volkan’ın “**Albert Einstein’ın ‘Neden Savaş’ Sorusuna Büyük Grup Psikolojisi Odaklı Bir Bakış**” başlıklı makalesine de yer verdik. Bu makalede, yazar Albert Einstein’la Sigmund Freud arasındaki yazışmalara ve Freud’un “neden savaş” sorusuna verdiği karamsar yanıtı değinir ve bu soruyu büyük grup psikolojisi odaklı bir bakış açısıyla ele alır. Milošević ve Bin Ladin gibi politik güce sahip olan liderlerin büyük grup psikolojisini kendi çıkarları uğruna kullanarak seçilmiş bir travmayı ve bir hak görme ideolojisini nasıl alevlendirdiklerini ve bunların sonucunda da soykırım eylemlerine ve savaşlara nasıl yol açtıklarını, bu kişilerin bireysel psikolojik profillerinin ışığında inceler. Psikopolitik üzerine pek çok çalışması olan Vamık Volkan’ın büyük grup psikolojisi üzerine yazdıklarını daha detaylı incelemek isteyenler eski yayın kurulu üyelerimizden psikanalist Banu Büyükkal’ın çevirisiyle yayımlanan *Büyük Grup Psikolojisi - Irkçılık, Toplumsal Bölünmeler, Narsistik Liderler ve Şimdi Biz Kimiz?* (Bağlam Yayınları, 2024) kitabını okuyabilirler.

Jorge Luis Maldonado, “**Madeleine ve Willy Baranger’nin Psikanalize Katkıları**” başlıklı makalesinde Latin Amerika’nın önde gelen psikanalistle Madeleine Baranger ve Willy Baranger’nin kariyerlerinin ve fikirlerinin geliştiği bağlamın bir özetini sunar. Ayrıca, Baranger’lerin Uruguay Psikanaliz Derneğinin kurulmasıyla sonuçlanan Latin Amerika psikanaliz derneklerindeki eğitime yaptıkları katkıların ana hatlarını çizer. Baranger’lerin iki farklı kavram olarak gördüğü Klein’in erken dönem Oidipus’u ile Freudcu Oidipus karmaşası arasındaki ayrımı inceler. Maldonado, makalesinde daha sonraları öznelliklerarası alan olarak bilinmeye başlanan iki kişilik alan kuramını da tanımlar. Bu kuram, analitik süreçte durağanlık sorunları ortaya çıktığında analitik durumu incelemek için kavramsallaştırılmıştır ve analistle analizan arasında yaratılan ortak, benzersiz bilinçdışı düşleme odaklanır. Öznelliklerarası alana yönelik “bastiyon” kavramı ve “ikinci bakış” mefhumunun yanı sıra öznelliklerarası alan kuramıyla canlandırma kavramı arasındaki farkları tanımlar. Özellikle analistin tek bir kuram kullandığında oluşan yinelemelerini dikkate alır. Konuya ilgi duyanlar, Baranger’lerin kaleme aldıkları ve Yılığın ilk sayısında yer alan “Dinamik Bir Alan Olarak Analitik Durum” (2009) makalesine başvurabilirler. Maldonado, son ola-

rak, Madeleine Baranger'nin "kötü niyet" konulu makalesinin temel noktalarını sunar.

Daha önceki sayılarda "Can Sıkıntısı Üzerine: Ruhsallığın Kapsüllenmiş Parçalarıyla Yakın Bir Karşılaşma" (2010), "Duraklamayı Aşmak: Hayalleme, Rüyalaştırma, Karşı-Rüyalaştırma" (2014) ve "Şiddetli Coşkular ve Yaşamın Şiddeti" (2020) makalelerine yer verdiğimiz Avner Bergstein, "Hakikat Yerden Fıskıracak...': Duyu İzlenimlerinin Toplayıcısı Olarak Analist" başlıklı makalesinde analistin bastırılmamış bilinçdışına yaklaşma uğraşının birincil aracı olarak sezgi kavramını ele alır. Ayrıntılı klinik örneklerin yardımıyla sezgiyi, daima akış hainde olan coşkusal hakikatin geçici gerçekliğini kavrama yetisi olarak tanımlar. Bergstein, Bion'un sezgi kavramı üzerine düşüncelerin izinden giderek "erken Bion" ve "geç Bion" olarak adlandırılan dönemler arasındaki sürekliliği örnekler üzerinden tartışır.

Ebeveyn-bebek psikoterapisiyle ilgili öncü çalışmaları bulunan Björn Salomonsson'un "Ebeveyn-Bebek Psikoterapisinden Esinlenen Erişkin Psikanalizi: Analistin Metafor Nitelikli İşlevi" başlıklı yazısı seçkinin son makalesini oluşturuyor. Bu makale, ebeveyn-bebek psikoterapisi deneyimlerinin erişkin hastaların psikanalitik süreçlerine olan katkısını göstermeye çalışan bir dizi çalışmanın ikincisidir. Salomonsson'un ilk çalışmasını betimlediği "Ebeveyn-Bebek Terapisinden Esinlenen Erişkin Psikanalizi: Bebeklik Dönemi Travmasını Yeniden İnşa Etme" başlıklı yazısının 2021 Yılığında yer aldığını hatırlayacaksınız. Bu seçkide yer alan makalesinde, Salomonsson, analist tarafından, özellikle açmazda hissedilen durumlarda hastanın ıstırabını daha iyi anlayabilmek için kullanılan metaforların işlevlerini iki vaka örneği üzerinden şu sorular bağlamında inceliyor: a) EBP'nin çerçevesinde veya coşkusal durumlarında analistin metafor yaratmasını harekete geçiren bileşenler var mıdır? b) EBP deneyimleri, erişkin terapisinde de analistin metafor yaratma işlevini harekete geçirir mi? c) Erişkin tedavisinde, analistin metafor yaratmasını harekete geçiren belirli coşkusal durumlar var mıdır? d) EBP ve erişkin çalışmasında, analistin hastaya kişisel metaforlardan bahsetmesinin fayda ve zararları nelerdir? e) Bu tür metaforların klinik geçerliliği nedir, yani bu metaforlar analistinkinden ziyade hastanın iç dünyasının özelliklerini ne ölçüde ortaya çıkarmaktadır? Bu makalenin hem çocuklarla hem de erişkinlerle çalışan uzmanların ilgisini çekeceğini düşünüyoruz.

Son olarak; *The International Journal of Psychoanalysis*'te yayımlanan bazı güncel makaleleri PEP'te yer alan IJP Open bölümünden yayımlanmadan önce okuyabilir, yorumlarınızla makalelere katkıda bulunabilirsiniz. Uluslararası Psikanaliz Yıllığı'yla ilgili haber ve gelişmelere Facebook (<https://www.facebook.psikanalizyilligi.com>), X (eski adıyla Twitter) (PsikanalizYll) ve bloğumuzdan (<http://psikanalizyilligi.com>) ulaşabileceğinizi hatırlatır, keyifli ve verimli okumalar dileriz.

MELİS TANIK SİVRİ, ARALIK 2023

Türkçe Uluslararası Psikanaliz Yıllığı Editörü

The International Journal of Psychoanalysis Yıllıkları Baş Editörü

